

SERVIS PRO VEŘEJNOU DEBATU

Miloš Mendel, *Muslimové a jejich svět. O víře, zvyklostech a smýšlení vyznavačů islámu*, Praha: Dingir 2016, 320 s.

Nová kniha předního českého arabisty Miloše Mendela *Muslimové a jejich svět* je skvělým příkladem populárně naučné literatury. Stejně jako někteří další čeští islamologové (např. L. Kropáček nebo B. Ostřanský) snaží se Miloš Mendel vedle specializované odborné práce, jejíž výsledky jsou adresovány především kolegům v oboru, nabídnout širší české veřejnosti důležitý a v současné době nesmírně potřebný „informační servis“.

Vzhledem k tomu, že muslimové se v naší zemi stali v posledních letech jedním z nejdůležitějších témat veřejné a politické diskuse, mají islamologové a arabisté jako Mendel plné ruce práce. Mají totiž důležitý společenský a kulturní úkol, který daleko přesahuje úzce specializované akademické bádání. Jsou vystaveni obrovské informační poptávce ze strany novinářů, publicistů, učitelů, státních úředníků, ale také ze strany nejširší veřejnosti.

Česká společnost si tváří v tvář současnému dění u nás i ve světě stále více uvědomuje svou fatální neznalost - v oblasti náboženské víry obecně a té islámské obzvláště. V důsledku velice nízké míry obeznámenosti se základními fakty a dějinnými souřadnicemi vzniku, vývoje a současných podob islámu bývají diskuze týkající se islámu (například v souvislosti s uprchlickou krizí, s tzv. Islámským státem nebo s islamistickým terorismem) poznamenány katastrofální neznalostí relevantních faktorů a důležitých kontextů - a to nezřídka u většiny diskutujících.

Mnozí z těch, kdo se hlasitě účastní rozhovorů a sporů na téma skutečných či domnělých hrozeb ze strany muslimů a islámu, skládají své kusé poznatky o islámu z brožurkových informací a záměrně šokujících videí na kanálu youtube. Právě proto je nanejvýš potřebné, aby vznikaly knihy, jako je Mendelova přehledová publikace.

Autor nabízí českým čtenářům základní a srozumitelný přehled nejdůležitějších poznatků a souvislostí, které jsou nezbytným předpokladem porozumění

aktuálnímu dění ve světě islámu. Záběr knihy je poměrně široký, rozsah přiměřený členitosti problematiky: plných třista stran. V jednotlivých oddílech knihy se autor zaměřuje jak na věroučné otázky (včetně podob a rozdílů mezi islámem a křesťanstvím), tak na reálné a často nesmírně rozmanité podoby „žitého islámu“ v jednotlivých částech islámského světa. V přehledně strukturovaných kapitolách tak přibližuje čtenářům nejdůležitější realie muslimského náboženského života a každodenní praxe.

Vedle toho autor zaměřuje pozornost také na širší politické souvislosti, jak z hlediska vztahu islámu k západní kultuře, tak konkrétně ve vztahu k českému společenskému prostředí. Zvláštní pozornost věnuje tématům, která vyvolávají největší míru obav, znepokojení, nedorozumění a rozhořčení (uplatňování práva šarija, postavení žen v rodině a společnosti, vztah islámu k lidským právům atd.).

Mendelova kniha přichází v pravý čas. Je to skvělá pomůcka a užitečná příručka pro všechny, kdo se chtějí lépe orientovat v současných veřejných diskusích a sporech týkajících se islámu a muslimů, zejména pak pro ty, kdo se nechtějí spokojit s kusými, často z kontextu vytrženými informacemi v narychlo sepsaných brožovaných tiskovinách nebo s mediálně sice vděčnými, ale zavádějícími polopравdami, které kolují po internetu a ke kterým se občas uchylují i někteří politikové.

Mendel se pokouší o islámu a muslimech referovat věcně a neutrálně, aniž by muslimy hájil nebo naopak očerňoval, aniž by problematiku a kontroverzní stránky některých podob současného islámu bagatelizoval nebo naopak zveličoval.

Jeho populárně naučná a v nejlepším slova smyslu osvětová kniha (uspořádaná do čtenářsky vděčné formy otázek a odpovědí), není jakožto služba jednoho z předních arabistů široké veřejnosti prvním, a doufám, že ani posledním počinem svého druhu. Právě takovéto knihy totiž mohou zásadně napomoci tolik potřebné kultivaci veřejných rozhovorů o islámu, muslimech a postojích české veřejnosti vůči nim.

Pavel Hošek

